

PRZEGRODA (11) sb f

Wszystkie samogłoski jasne.

sg N przegroda (5). ◇ G przegrody (1). ◇ A przegrodę (2). ◇ I przegrodą (1). ◇ pl N przegrody (1). ◇ A przegrody (1). ◇ [L przegrodach.]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII (z Cn) – XVIII w.

1. To, co przegradza, dzieląc zamkniętą przestrzeń lub zamykając otwartą przestrzeń, albo oddzielając jedno od drugiego, stanowiąc granicę i ochronę; *circumscriptio, definitio, distinctio, limitatio Calep; cinctum, cingulum, disclusio, dissaepimentum, dissaeptum, praesaepe Cn (7) : Vacerra item Przegrodzenie śtayıni ná xtált kraty álbo drabi vczinione/ przerąb/ przekracenie/ przegrodá. Mącz 471d; Limitatio – Rozdział granicznı, przegroda. Calep 605a.*

Przen [miedzy kim i kim] (1) : Niepráwoścı wálze przegrodę czynią miedzy wámi y Bogiem CzechRozm 149.

a. Ściana, mur; przepierzenie (4) : Zbudwał [errata zmienia: zbudował] też ze dwudziestu łokiet domu/ tárćicámi cedrowemi (przegrodę) ode tła aż do (wierzchu) ścian (marg) Wł. dwádzieścıá łokiet domu tárćicámi cedrowymi ode tła do ścian/ [...] To iest/ co było koścíołá sześc dziełiát łokći/ to on odgrodził go ná pościeniu dwádzieścıá łokiet od ziemie aż do wierzchu. [...] (–) BudBib 3.Reg 6/16; Calep 625a.

przegroda u czego (1): SkarJedn 237 cf Szereg.

[Zwrot: »grodzić przegrodą«: Pan GolŃki thełz [ma dzierzeć ogrody] obadwa połzpolu kthore lyezą podlye pułtego rathaiłkiego, myedzy kthoremy ogrodi bendą powynny grodzycz przegrodą, rozłmyerzywłzy na dwoyą Pan Zadorłki polowyczą, a pa GolŃki drugą. dlya czynyenyňa lzybye łchkod. ZapWpolKość 1540 8/449v.]

Szereg: »zasłona i przegroda« (1): Przetoz Apołtołowie S. záłłony y przegrody v ołtarzá nie mieli/ dopiero Bázyli wielki włchodnych koścíołách to záczył/ gdy iego Diakon łłuząc v ołtarzá/ złym weyrzenim ná biálą głowę łkułzony od czártá był SkarJedn 237.

Przen: Przeszkoda [do czego] (1) :

Szereg: »mur i przegroda« (1): Spráwiedliwy ná poczátku mowy łwoiey/ łam ná łię łkárzy: ábyć łumnienie złe murem y przegrodą do miłoścıwego wylłuchánia prołb twoich nie było LatHar 78.

b. [Łožysko płodu: Ale gdy ón [jeden z rodzących się bliźniát] zás wćiągnął rękę/ wylzedł drugi: y rzekłá niewiáłtá: Czemu przerwana iest dla ćiebie przegrodá? [...] (marg) Czemuł oddźielił ná łobie oddźielenie? H(ebraism) to iest, czemuł przerwał błónkę? (–) [Quare divisa est propter te maceria] [Gen 38/29] (koment) [Przegrodę] to iest błónkę którą płód bywa vwiniiony/ którą téz przerwawłzy rodzi łie. WujBib 47b.]

2. Miejsce wydzielone, odgrodzone (4) : Septum, d(icitu)r locus circumclusus, przegroda BartBydg 142.

przegroda w czym [w tym: przegrody poczynić w czym (1)] (3): Lacubus distinguntur granaria ut separatim quaeque legumina ponantur, Przegrody w łolech álbo w łpichlierzách. Mącz 182c; Vczyń łobie łkrzynię z drzewa Goferowego: przegrody (marg) łwreylkie słowo Kinnin włáłnie znáczy

gniazdą. (-) poczynisz (w) łkrzyni y ołmolisz ią wnątrz y znádworzå łmołå. *BudBib Gen 6/14; Calep 610b.*

a. [*Rozsadnik*: Niektorzy też oracze miewaiå ołobne role/ åłbo zagrody/ gđzie więc ładzå åłbo też łieię nåsienie tåk źieła iåko y drzewek/ åby potym gdy tåm wznidå å trochę odrołtå zåłię ie nå inłze miełca przeładzåli [...]. Piłze też Katho Rzymiånin/ iź nå tåkich przegrodach/ ma być źiemiå tåka iåkiey ono źiele åłbo drzewie potrzebuie *Cresc 1571 113.*]

Synonimy: 1.a. mur, łciana; 2. zagroda; a. nasiennik, łzczepnik.

MP